

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/286/2015
Identifikačné číslo spisu:	1312214223
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1312214223.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnych veciach žalobkyne POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedených na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45 C 155/2012, 45 C 160/2012, 45 C 161/2012, 45 C 162/2012, 45 C 164/2012, 45 C 165/2012, 45 C 166/2012, 45 C 167/2012, 45 C 168/2012, spojených na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 45 C 155/2012, o dovolaniach žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 449/2013, z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 494/2013, z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 495/2013, z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 496/2013, z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 497/2013, z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 498/2013, z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 499/2013, z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 500/2013, z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 501/2013, takto

rozhodol:

Veci vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 1 Cdo 286/2015, 1 Cdo 287/2015, 1 Cdo 288/2015, 1 Cdo 289/2015, 1 Cdo 290/2015, 1 Cdo 291/2015, 1 Cdo 292/2015, 1 Cdo 293/2015, 1 Cdo 294/2015, spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. 1 Cdo 286/2015.

Dovolania o d m i e t a .

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Žalobkyňa podala 27. septembra 2012 na Okresnom súde Bratislava III žaloby, ktorými sa voči žalovanej domáhala náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“). V žalobách okrem iného uviedla, že predmetnú ujmu jej spôsobil nesprávnym úradným postupom Okresný súd Bratislava III, preto jeho sudcovia nemôžu danú vec prejednať a rozhodnúť. Vzhľadom na to žiadala, aby Krajský súd v Bratislave rozhodol o prikázaní týchto vecí inému súdu toho istého stupňa (§ 12 ods. 1 O.s.p.).

Okresný súd Bratislava III považoval žaloby v časti za námietky zaujatosti jeho sudcov a spisy po ich vyjadrení sa k argumentácii žalobkyne predložil na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave (§ 16 ods. 1 O.s.p.).

Krajský súd v Bratislave uznesením z 26. októbra 2012 sp. zn. 5 NcC 339/2012 rozhodol, že sudkyňa Okresného súdu Bratislava III JUDr. Daniela Linetová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45C 155/2012.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 25. októbra 2012 sp. zn. 9 NcC 339/2012, rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Bratislava III JUDr. Ivan Bartek, Mgr. Ivana Dufalová, Mgr. Maroš Fekete, JUDr. Eva Fulcová, JUDr. Andrea Krišková, JUDr. Viera Kukučková, JUDr. Mária Repáková, JUDr. Božena Richtáriková, JUDr. Tatiana Buchvaldová, Mgr. Marián Degma, Mgr. Ingrid Degmová Pospíšilová, JUDr. Beata Farkašová, Mgr. Ivana Fekete, JUDr. Silvia Gandelová, JUDr. Anna Klepáčová, JUDr. Jeanette Kostolanská, JUDr. Marián Kurinec, JUDr. Viera Lamprechtová, JUDr. Daniela Linetová, JUDr. Tomáš Michálek, JUDr. Dáša Onuferová, JUDr. Anna Moravová, JUDr. Viera Sládečková, Mgr. Ján Stanček, JUDr. Dagmar Vaverčáková, JUDr. Mária Zbyňovcová, JUDr. Zuzana Lohnertová, JUDr. Zdenka Mattielighová, JUDr. Nadežda Weisová, JUDr. Zdenko Čaniga, JUDr. Roman Fitt, JUDr. Iveta Halvoňová, JUDr. Ľudmila Hatalová nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45C 160/2012.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 25. októbra 2012 sp. zn. 9 NcC 340/2012 rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Bratislava III JUDr. Ivan Bartek, Mgr. Ivana Dufalová, Mgr. Maroš Fekete, JUDr. Eva Fulcová, JUDr. Andrea Krišková, JUDr. Viera Kukučková, JUDr. Mária Repáková, JUDr. Božena Richtáriková, JUDr. Tatiana Buchvaldová, Mgr. Marián Degma, Mgr. Ingrid Degmová Pospíšilová, JUDr. Beata Farkašová, Mgr. Ivana Fekete, JUDr. Silvia Gandelová, JUDr. Anna Klepáčová, JUDr. Jeanette Kostolanská, JUDr. Marián Kurinec, JUDr. Viera Lamprechtová, JUDr. Daniela Linetová, JUDr. Tomáš Michálek, JUDr. Dáša Onuferová, JUDr. Anna Moravová, JUDr. Viera Sládečková, Mgr. Ján Stanček, JUDr. Dagmar Vaverčáková, JUDr. Mária Zbyňovcová, JUDr. Zuzana Lohnertová, JUDr. Zdenka Mattielighová, JUDr. Nadežda Weisová, JUDr. Zdenko Čaniga, JUDr. Roman Fitt, JUDr. Iveta Halvoňová, JUDr. Ľudmila Hatalová nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45C 161/2012.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 29. októbra 2012 sp. zn. 11 NcC 341/2012, rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Bratislava III JUDr. Tomáš Michálek, JUDr. Tatiana Buchvaldová, Mgr. Marián Degma, Mgr. Ingrid Degmová Pospíšilová, JUDr. Beata Farkašová, JUDr. Roman Fitt, JUDr. Silvia Gandelová, JUDr. Anna Klepáčová, JUDr. Marián Kurinec, JUDr. Viera Lamprechtová, JUDr. Daniela Linetová, JUDr. Anna Moravová, JUDr. Viera Sládečková, JUDr. Dagmar Vaverčáková, JUDr. Mária Zbyňovcová, JUDr. Iveta Halvoňová, JUDr. Ľudmila Hatalová, JUDr. Zdenko Čaniga, JUDr. Eva Fulcová, JUDr. Jeanette Kostolanská, JUDr. Viera Kukučková, JUDr. Mária Repáková, JUDr. Božena Richtáriková, Mgr. Ivana Dufalová, Mgr. Maroš Fekete, JUDr. Andrea Krišková, JUDr. Ivan Bartek, JUDr. Zdenka Mattielighová, JUDr. Zuzana Lohnertová nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45C 162/2012.

Sudkyňa JUDr. Nadežda Weisová je vylúčená z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45C 162/2012.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 26. októbra 2012 sp. zn. 2 NcC 325/2012, rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Bratislava III JUDr. Tomáš Michálek, JUDr. Roman Fitt, JUDr. Iveta Halvoňová, JUDr. Ľudmila Hatalová, JUDr. Zdenko Čaniga, JUDr. Eva Fulcová, JUDr. Jeanette Kostolanská, JUDr. Mária Repáková, JUDr. Viera Kukučková, JUDr. Božena Richtáriková, Mgr. Ivana Dufalová, Mgr. Maroš Fekete, JUDr. Andrea Krišková, JUDr. Ivan Bartek, JUDr. Zdenka Mattielighová, JUDr. Zuzana Lohnertová, JUDr. Tatiana Buchvaldová, Mgr. Marián Degma, Mgr. Ingrid Degmová Pospíšilová, JUDr. Beata Farkašová, JUDr. Silvia Gandelová, JUDr. Anna Klepáčová, JUDr. Marián Kurinec, JUDr. Viera Lamprechtová, JUDr. Daniela Linetová, JUDr. Anna Moravová, JUDr. Viera Sládečková, JUDr.

Dagmar Váverčáková, JUDr. Mária Zbyňovcová, nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45C 164/2012.

Sudkyňa Okresného súdu Bratislava III. JUDr. Nadežda Weisová je vylúčená z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45C 164/2012.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 22. októbra 2012 sp. zn. 3 NcC 340/2012, rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Bratislava III JUDr. Tatiana Buchvaldová, Mgr. Marián Degma, Mgr. Ingrid Degmová Pospíšilová, JUDr. Beata Farkašová, JUDr. Silvia Gandelová, JUDr. Anna Klepáčová, JUDr. Marián Kurinec, JUDr. Viera Lamprechtová, JUDr. Daniela Linetová, JUDr. Anna Moravová, JUDr. Viera Sládečková, JUDr. Dagmar Váverčáková, JUDr. Mária Zbyňovcová, JUDr. Tomáš Michálek, JUDr. Roman Fitt, JUDr. Iveta Halvoňová, JUDr. Ľudmila Hatalová, JUDr. Zdenko Čaniga, JUDr. Eva Fulcová, JUDr. Nadežda Weisová, JUDr. Jeanette Kostolanská, JUDr. Miriam Repáková, JUDr. Viera Kukučková, JUDr. Božena Richtáriková, Mgr. Ivana Dufalová, Mgr. Maroš Fekete, JUDr. Andrea Krišková, JUDr. Ivan Bartek, JUDr. Zdenka Mattielighová, JUDr. Zuzana Lohnertová, nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45C 165/2012.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 29. októbra 2012 sp. zn. 4 NcC 340/2012, rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Bratislava III JUDr. Tomáš Michálek, JUDr. Roman Fitt, JUDr. Iveta Halvoňová, JUDr. Ľudmila Hatalová, JUDr. Zdenko Čaniga, JUDr. Eva Fulcová, JUDr. Jeanette Kostolanská, JUDr. Miriam Repáková, JUDr. Viera Kukučková, JUDr. Božena Richtáriková, Mgr. Ivana Dufalová, Mgr. Maroš Fekete, JUDr. Andrea Krišková, JUDr. Ivan Bartek, JUDr. Zdenka Mattielighová, JUDr. Zuzana Lohnertová, JUDr. Tatiana Buchvaldová, Mgr. Marián Degma, Mgr. Ingrid Degmová Pospíšilová, JUDr. Beata Farkašová, JUDr. Silvia Gandelová, JUDr. Anna Klepáčová, JUDr. Marián Kurinec, JUDr. Viera Lamprechtová, JUDr. Daniela Linetová, JUDr. Anna Moravová, JUDr. Viera Sládečková, JUDr. Dagmar Váverčáková, JUDr. Mária Zbyňovcová, nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45C 166/2012.

JUDr. Nadežda Weisová je vylúčená z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45C 166/2012.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 23. októbra 2012 sp. zn. 8 NcC 340/2012, rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Bratislava III JUDr. Ivan Bartek, JUDr. Tatiana Buchvaldová, JUDr. Zdenko Čaniga, Mgr. Marián Degma, Mgr. Ingrid Degmová Pospíšilová, Mgr. Ivana Dufalová, JUDr. Beata Farkašová, Mgr. Maroš Fekete, JUDr. Roman Fitt, JUDr. Eva Fulcová, JUDr. Silvia Gandelová, JUDr. Iveta Halvoňová, JUDr. Ľudmila Hatalová, JUDr. Anna Klepáčová, JUDr. Jeanette Kostolanská, JUDr. Andrea Krišková, JUDr. Viera Kukučková, JUDr. Marián Kurinec, JUDr. Viera Lamprechtová, JUDr. Daniela Linetová, JUDr. Zuzana Lohnertová, JUDr. Zdenka Mattielighová, JUDr. Tomáš Michálek, JUDr. Anna Moravová, JUDr. Miriam Repáková, JUDr. Božena Richtáriková, JUDr. Viera Sládečková, JUDr. Dagmar Váverčáková, JUDr. Nadežda Weisová, JUDr. Mária Zbyňovcová nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45C 167/2012.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 25. októbra 2012 sp. zn. 6 NcC 340/2012, rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Bratislava III JUDr. Tatiana Buchvaldová, Mgr. Marián Degma, Mgr. Ingrid Degmová Pospíšilová, JUDr. Beata Farkašová, JUDr. Silvia Gandelová, JUDr. Anna Klepáčová, JUDr. Marián Kurinec, JUDr. Viera Lamprechtová, JUDr. Daniela Linetová, JUDr. Anna Moravová, JUDr. Viera Sládečková, JUDr. Dagmar Váverčáková, JUDr. Mária Zbyňovcová, JUDr. Tomáš Michálek, JUDr. Roman Fitt, JUDr. Iveta Halvoňová, JUDr. Ľudmila Hatalová, JUDr. Zdenko Čaniga, JUDr. Eva Fulcová, JUDr. Jeanette Kostolanská, JUDr. Miriam Repáková, JUDr. Viera Kukučková, JUDr. Božena Richtáriková, Mgr. Ivana Dufalová, Mgr. Maroš Fekete, JUDr. Andrea Krišková, JUDr. Ivan Bartek, JUDr. Zdenka Mattielighová, JUDr. Zuzana Lohnertová nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45C 168/2012.

Sudkyňa Okresného súdu Bratislava III. JUDr. Nadežda Weisová je vylúčená z prejednávania a

rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45C 168/2012.

Okresný súd Bratislava III. uzneseniami z 5. októbra 2012 č. k. 45 C 155/2012-7, z 5. októbra 2012 č. k. 45 C 160/2012-7, z 5. októbra 2012 č. k. 45 C 161/2012-7, z 5. októbra 2012 č. k. 45 C 162/2012-7, z 5. októbra 2012 č. k. 45 C 164/2012-7, z 5. októbra 2012 č. k. 45 C 165/2012-7, z 5. októbra 2012 č. k. 45 C 166/2012-7, z 5. októbra 2012 č. k. 45 C 167/2012-7, z 5. októbra 2012 č. k. 45 C 168/2012-7, uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 66 € za námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“).

Krajský súd v Bratislave uzneseniami z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 449/2013, z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 494/2013, z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 495/2013, z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 496/2013, z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 497/2013, z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 498/2013, z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 499/2013, z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 500/2013, z 26. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 501/2013 napadnuté uznesenia ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.). V odôvodnení uviedol, že podané odvolania nie sú dôvodné a je zjavné, že žalobkyňa v návrhoch na začatie konania namietala zaujatosť sudcov súdu prvého stupňa. Vznesenie námietky zaujatosti je poplatkovým úkonom a jeho poplatníkom je žalobkyňa. Súd prvého stupňa preto postupoval správne, keď napadnutými uzneseniami uložil žalobkyni poplatok za vznesenie námietky zaujatosti vo výške 66 eur. S odvolacími námietkami žalobkyne sa vysporiadal aj s poukazom na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. marca 2011, sp. zn. II. ÚS 124/2011.

Uvedené uznesenia odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaniami, v ktorých žiadala zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a veci vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo v daných prípadoch:

1. súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.). Túto procesnú vadu vyvodzovala žalobkyňa z toho, že nepodala námietku zaujatosti (žiadna obsahová súčasť žaloby nebola týmto procesným úkonom a ani nemala náležitosti námietky zaujatosti stanovené v § 15a ods. 3 O.s.p.); žiadala však vec prikázať inému súdu toho istého stupňa, lebo všetci sudcovia Okresného súdu Bratislava III sú vylúčení z jej prejednávania a rozhodovania (§ 12 ods. 1 O.s.p.). Neexistujúcu či „neplatnú námietku zaujatosti“ nebolo možné spoplatniť a bez vykonania poplatkového úkonu nemôže existovať ani jej poplatková povinnosť,
2. rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ O.s.p.). K názoru, že došlo k tejto procesnej vade, dospela žalobkyňa na základe toho, že súdny poplatok jej vyrubila sudkyňa Okresného súdu Bratislava III, nezákonným postupom, ktorého jej bola spôsobená majetková a nemajetková ujma, náhrady, ktorej sa domáha v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.,
3. žalobkyni bola postupom súdu odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nielen „absolútne prekvapivé“, ale aj nepreskúmateľné,
4. vecné oslobodenie tohto konania (§ 4 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.) sa vzťahuje aj na námietku zaujatosti (v súvislosti s tým žalobkyňa poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. augusta 2011 sp. zn. 5 M Cdo 20/2010). Skutočnosť, že v danej veci nebola podaná námietka zaujatosti, potvrdzuje aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2012 sp. zn. 3 Sžo 58/2012, ktoré bolo vydané v inej veci.

Na záver žalobkyňa navrhla, aby bolo rozhodnuté o odklade vykonateľnosti napadnutých uznesení, nakoľko hrozí značný zásah do jej práv.

Žalovaná sa k dovolaniam písomne nevyjadрила.

Podľa § 112 ods. 1 O.s.p., v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

S prihliadnutím na totožnosť predmetu konania, totožnosť v osobe dovolateľky a skutkovú i právnu súvislosť obsahu dovolaní vo veciach vedených tunajším súdom pod sp. zn. 2 Cdo 419/2014, 2 Cdo 507/2014, 2 Cdo 508/2014, 2 Cdo 509/2014, 2 Cdo 510/2014, 2 Cdo 511/2014, 2 Cdo 512/2014, 2 Cdo 513/2014, 2 Cdo 514/2014, 2 Cdo 515/2014, 2 Cdo 516/2014, 2 Cdo 517/2014, 2 Cdo 518/2014, 2 Cdo 519/2014, 2 Cdo 520/2014, 2 Cdo 521/2014, 2 Cdo 522/2014, 2 Cdo 523/2014, 2 Cdo 524/2014, 2 Cdo 525/2014, 2 Cdo 526/2014, 2 Cdo 527/2014, 2 Cdo 528/2014, 2 Cdo 529/2014, 2 Cdo 530/2014, 2 Cdo 531/2014, 2 Cdo 532/2014, 2 Cdo 533/2014, 2 Cdo 534/2014, 2 Cdo 535/2014, 2 Cdo 536/2014, 2 Cdo 537/2014, 2 Cdo 538/2014 rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky, aplikujúc ustanovenie § 112 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p. tak, že predmetné veci spojil do jedného spoločného konania, ako je to uvedené v prvom výroku tohto rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolania podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpená (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tieto opravné prostriedky smerujú proti rozhodnutiam, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolania smerujú proti rozhodnutiam, voči ktorým takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smerujú dovolania proti uzneseniam odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolateľkou napadnuté uznesenia, ale nevykazujú znaky niektorého z nich, preto jej dovolania podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie sú.

Prípustnosť podaných dovolaní by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až d/ O.s.p. netvrdila a ich existencia nevyšla v dovolaciach konaniach najavo. Prípustnosť jej dovolaní preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľka prípustnosť dovolaní vyvodzovala z ustanovenia § 237 písm. e/, f/, a g/ O.s.p.

1. Žalobkyňa namieta, že súdy konali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.).

V zmysle § 79 ods. 1 veta prvá O.s.p. konanie začína na návrh. Toto ustanovenie určuje moment, ktorým vznikajú Občianskym súdnym poriadkom upravené procesné práva a povinnosti súdu a účastníkov konania. Nedostatok návrhu na začatie takého konania, ktoré podľa zákona môže začať len na návrh, je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania; ak súd zistí, že sa pred ním vedie konanie bez toho, aby bol podaný návrh na začatie konania, hoci bol taký návrh potrebný, prebiehajúce konanie, v ktoromkoľvek štádiu zastaví. Skutočnosť, že občianske súdne konanie v niektorej veci prebehlo bez toho, aby bol podaný návrh, výlučne, ktorým mohlo toto konanie začať, zakladá procesnú vadu uvedenú v § 237 písm. e/ O.s.p.

O prípad neexistencie návrhu na začatie konania ide ale len vtedy, ak chýba návrh ako procesný úkon účastníka, ktorým sa začína konanie (porovnaj tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2005 sp. zn. 3 Cdo 56/2005 a z 19. októbra 2006 sp. zn. 3 Cdo 186/2006).

V občianskom súdnom sporovom konaní (o také ide aj v danom prípade) sa návrh na začatie konania označuje ako žaloba. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa podala žaloby o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. na Okresnom súde Bratislava III dňa 27. septembra 2012. Neopodstatnená je preto jej námietka, že v týchto veciach, ktoré mohli začať len na návrh, nebol podaný návrh na začatie konania (žaloba).

Žalobkyňa na odôvodnenie prípustnosti jej dovolaní uviedla, že: a/ bolo rozhodované o námietke

zaujatosti, ktorú ale nepodala, b/ súd prvého stupňa jej následne uznesením vyrubil súdny poplatok za námietku zaujatosti, ktorý jej vyrubený nemal byť, c/ odvolací súd prvostupňové uznesenie o vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti potvrdil.

Dovolatelka uviedla, že sa nestotožňuje s názorom, v zmysle ktorého „námietka zaujatosti je návrhom na začatie 'samostatného' konania o vylúčenie sudcu“. Obsah odôvodnenia dovolaním napadnutých uznesení odvolacieho súdu, ale v ničom neopodstatňuje záver, že by odvolací súd zastával tento názor (t. j. že konanie o námietke zaujatosti je samostatným konaním). Odvolací súd sa v odôvodnení napadnutých rozhodnutí len stotožnil s názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky, v zmysle, ktorého sa vecné oslobodenie občianskeho súdneho konania od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. nevzťahuje na súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (II. ÚS 124/2011).

Žalobkyňa napriek tomu, že na jednej strane v dovolaniach „nesúhlasí so separáciou konania o námietke zaujatosti“, na druhej strane prípustnosť svojich dovolaní vyvodzuje z ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p., čo ale svedčí o tom, že túto „alternatívu“ (t. j. že námietka zaujatosti je akýmsi návrhom na začatie „samostatného“ konania) si predsa len osvojuje.

Dovolací súd pripomína, že v danom prípade dovolania smerujú proti uzneseniam odvolacieho súdu, ktorými boli potvrdené uznesenia súdu prvého stupňa ukládajúce žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok. To považuje dovolací súd za okolnosť, ktorá má zásadný význam. Pokiaľ je s návrhom na začatie konania (žalobou), výlučne, ktorý má na mysli ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p., spojený vznik dvojstranného procesno-právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, podaním námietky zaujatosti takýto procesno-právny vzťah (medzi žalobcom a žalovaným) nevzniká. O to viac nemožno o založení vzťahu takejto povahy hovoriť v prípade osobitného finančno-právneho (poplatkového) vzťahu medzi poplatníkom a štátom, v ktorom úlohou súdu nie je prerokovať určitú vec žalobcu a žalovaného, ale posúdiť, či nastala skutočnosť, s ktorou je zo zákona (ex lege) spojený vznik povinnosti poplatníka zaplatiť súdny poplatok; podanie „návrhu na začatie konania“ v tomto finančno-právnom (poplatkovom) vzťahu je pojmovo vylúčené.

V občianskom súdnom konaní, ktoré začalo podaním žaloby (§ 79 veta prvá O.s.p.), súd spravidla rozhoduje o viacerých parciálnych otázkach významných pre konanie (o povinnosti poplatníka zaplatiť súdny poplatok, námietke zaujatosti, ustanovení zástupcu, uložení poriadkovej pokuty, trovách konania, svedočnom a pod.). O týchto otázkach, ale nerozhoduje v nejakom samostatnom (súbežne prebiehajúcim) konaní, ktoré by začínalo osobitným návrhom. Rozhodovanie o týchto otázkach predstavuje integrálnu súčasť jednotného občianskeho súdneho konania, v ktorom je podaný jediný návrh na začatie konania - žaloba. Aj vtedy, keď súd rozhoduje o námietke zaujatosti vznesenej účastníkom (pokiaľ bola podaná), alebo o povinnosti účastníka (poplatníka) zaplatiť súdny poplatok, rozhoduje ako súd v konaní, ktoré začalo podaním návrhu na začatie konania (žaloby). Len ak takéto občianske súdne konanie ako celok prebehlo napriek tomu, že sa nepodal návrh na jeho začatie (žaloba), hoci bol podľa zákona potrebný, ide o procesnú vadu v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p.

Tvrdenie, že v danom prípade sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, nie je vôbec spôsobilé naplniť skutkovú podstatu ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p., lebo sa ním bez akéhokoľvek opodstatnenia zamieňa stav, keď nebol podaný žiadny návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, s tým, že v žalobou riadne začatom konaní bol vyrubený súdny poplatok, ktorý (podľa žalobkyňou zastávaného názoru) nemal byť vyrubený.

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzatvára, že pokiaľ aj súd prvého stupňa prípadne uznesením vyrubil súdny poplatok za námietku zaujatosti, hoci žalobkyňa túto námietku nevzniesla (pozn.: dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), a odvolací súd prvostupňové uznesenie potvrdil, nemohlo to mať za následok procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 237 písm. e/ O.s.p.

2. Dovolatelka ďalej namieta, že v danom prípade jej bola odňatá možnosť pred súdom konať v dôsledku

toho, že rozhodnutia odvolacieho súdu sú „prekvapivé“ a nepreskúmateľné (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že vyššie uvedená námietka dovolateľky nie je dôvodná.

V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa pod „prekvapivým rozhodnutím“ rozumie rozhodnutie, ktorým odvolací súd (na rozdiel od súdu prvého stupňa) za rozhodujúcu považoval skutočnosť, ktorú nikto netvrdil, alebo nepopieral, resp. ktorá nebola predmetom posudzovania súdom prvého stupňa. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvého stupňa (viď tiež uznesenie najvyššieho súdu zo 17. septembra 2009 sp. zn. 3 Cdo 102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa „nečakane“ založené na nepredvídateľne iných („nových“) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa, pričom účastník konania v danej procesnej situácii nemal možnosť namietat správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (viď uznesenie najvyššieho súdu zo 14. júla 2011 sp. zn. 5 Cdo 46/2011). V danom prípade ale rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiam súdu prvého stupňa nevyznievajú prekvapujúco, ani nečakane, súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia na rovnakých skutkových a právnych záveroch. Žalobkyňa musela vzhľadom na priebeh a výsledky prvostupňového konania očakávať (predvídať), že odvolací súd bude v odvolacom konaní posudzovať a skúmať to, čo napokon odvolací súd aj skutočne posúdil a preskúmal.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu, ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze č. k. III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku, alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia odvolacieho súdu zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutí skonštatoval správnosť postupu súdu prvého stupňa vo veci vyrubenia súdneho poplatku za námietku zaujatosti a uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Taktiež vysvetlil, prečo sa nestotožnil s námietkami žalobkyne uvedenými v odvolaní. Odôvodnenie dovolaním napadnutých uznesení dalo tak odpoveď na relevantné otázky rozhodujúce pre posúdenie správnosti vyrubenia súdneho poplatku za námietku zaujatosti v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel ani význam, preto jeho rozhodnutia nemožno považovať za neodôvodnené. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutia podľa predstáv žalobkyne.

3. Žalobkyňa tiež namieta, že pri vyrubovaní súdneho poplatku podľa položky č. 17a Sadzobníka, rozhodoval vylúčený sudca a súd bol nesprávne obsadený (§ 237 písm. g/ O.s.p.).

Sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti (§ 14 ods. 1 O.s.p.). Na súde vyššieho stupňa sú vylúčení i sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak. To isté platí, ak ide o rozhodovanie o dovolaní (§ 14 ods. 2 O.s.p.). Dôvodom na vylúčenie sudcu sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci, alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (§ 14 ods. 3 O.s.p.).

Neexistencia žiadneho rozhodnutia, alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je, alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebránila v danom prípade dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g/ O.s.p., posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd (R 59/1997).

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelennej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania vecí, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

Z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. je právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k účastníkovi konania určitý osobný vzťah, so zreteľom, na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) a napokon k zástupcom účastníkov konania. V danom prípade žalobkyňa - z hľadiska obsahového (viď § 41 ods. 2 O.s.p.) - namieta, že sudca Okresného súdu Bratislava III, ktorý rozhodoval o povinnosti žalobkyne zaplatiť súdny poplatok, bol vylúčený z prejednávania a rozhodovania tejto veci, lebo je sudcom Okresného súdu Bratislava III, pričom nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Bratislava III v inej veci bola založená podľa názoru žalobkyne zodpovednosť žalovanej v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už v iných veciach vyslovil názor, že dôvod na vylúčenie sudcu (§ 14 ods. 1 O.s.p.) nezakladá sama skutočnosť, že sudca má prejsť a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnictvo (viď napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2010 sp. zn.

3 Nc 14/2010). Nadväzujúc na tento názor dovolací súd pre účely preskúmvanej veci konštatuje, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie je bez ďalšieho ani to, že vykonáva súdnictvo na súde, ktorý údajne (podľa tvrdenia žalobkyne) svojím nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci založil

zodpovednosť žalovanej za majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.

Nesprávny je aj záver žalobkyne, že v dôsledku rozhodnutia vydaného vylúčeným sudcom, alebo sudcom, u ktorého bol dôvod pochybovať o jeho nezáujatosti, došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. spočívajúcej v tom, že súd bol nesprávne obsadený. Táto situácia by nastala len v tom prípade, ak by vec bola prejednaná a rozhodnutá samosudcom, hoci vo veci mal konať senát (§ 36 ods. 3 O.s.p.). Keďže v konaní pred súdom prvého stupňa - Okresným súdom Bratislava III konal a rozhodoval samosudca v súlade s ustanovením § 36 ods. 2 O.s.p., nemohlo dôjsť k vade konania podľa § 237 písm. g/ O.s.p.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že námietka žalobkyne o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. nie je opodstatnená.

Vzhľadom k tomu, že nebola zistená existencia vád konania v zmysle § 237 písm. e/, f/, a g/ O.s.p. namietaná žalobkyňou, a dovolania nie sú prípustné ani v zmysle § 239 ods. 1 a 2. O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolania žalobkyne odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako procesne neprípustné. Z tohto dôvodu sa dovolací súd nezaoberal právnym posúdením napadnutých rozhodnutí odvolacieho súdu a neskúmal ani správnosť záverov odvolacieho súdu v tých otázkach, v súvislosti s ktorými žalobkyňa poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. augusta 2011 sp. zn. 5 M Cdo 20/2010 a z 21. novembra 2012 sp. zn. 3 Sžo 58/2012.

Pri rozhodovaní o trovách dovolacích konaní dovolací súd zohľadnil, že žalobkyňa nebola v dovolacích konaniach procesne úspešná a nevzniklo jej právo na náhradu trov dovolacích konaní (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.); vzal tiež na zreteľ, že v dovolacích konaniach procesne úspešná žalovaná nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacích konaní (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.